

VOORLEESBLAD 'DE MACHT VAN DE KONING'

We gaan een stuk terug in de tijd: de Franse keizer Napoleon Bonaparte is lang de baas geweest in Nederland. Nadat hij in 1813 werd verslagen, moest ons land weer opbouwen. België moest er ook bij horen en we heetten samen 'de Noordelijke en Zuidelijke Nederlanden'. Veel Nederlanders dachten dat het goed zou zijn als er weer een *monarchie* was. En ze wisten ook wel wie ze als Koning wilden: prins Willem Frederik van Oranje-Nassau. Hij was door de Fransen naar Engeland verbannen, maar kreeg per brief een uitnodiging om terug te komen. Nog datzelfde jaar kwam hij per boot aan in Scheveningen en werd hij door feestende mensen met een boerenwagen naar Den Haag gebracht.

In 1814 werd hij gekroond als koning Willem I. Nederland was nu een *constitutionele monarchie*. Dat betekent dat de Koning niet zomaar alles mocht besluiten, maar dat hij zich moest houden aan een *grondwet*. Toch gedroeg koning Willem I zich als een *autocraat*. Hij trok zich niets aan van het *parlement* en kon *ministers* ontslaan wanneer hij daar zin in had. Het volk was hier helemaal niet blij mee. Zeker in het zuiden, eigenlijk België dus, kwamen er steeds meer mensen tegen hem in opstand. Willem I wilde juist koste wat kost Koning blijven van België en gaf heel veel geld uit aan het leger. Dit bleek weggegooid geld. België won en werd weer een eigen land. De ministers grepen meteen hun kans. Ze veranderde de grondwet snel zodat de Koning voortaan wat minder macht had. Uiteindelijk trad Willem I teleurgesteld af.

Afbeelding: door Joseph Paelinck, publiek domein (bron: commons.wikimedia.org)

Door *erfopvolging* werd zijn zoon Willem II de nieuwe koning. De *regering* was niet tevreden met hun invloed en probeerde nog een grote verandering aan de grondwet te maken. De Koning wilde graag al zijn macht houden, maar van de ene op de andere dag in 1848 besloot hij toch om de nieuwe grondwet te ondertekenen. De regering was hier natuurlijk blij mee, maar veel mensen vonden het toch ook vreemd dat de Koning zo plotseling van mening was veranderd. Vanaf dat moment heeft Nederland een echte *democratie*, met de Koning als *staatshoofd*. Willem II vond het best belangrijk dat zijn onderdanen blij waren met hem als Koning en deed hier zijn best voor. Het volk had gelukkig al een stuk meer vrijheid dan vroeger, wat hierbij natuurlijk hielp.

Afbeelding: door Nicolaas Pieneman, publiek domein (bron: commons.wikimedia.org)

Zijn zoon, Willem III, vond het verschrikkelijk dat zijn vader zoveel macht had ingeleverd in de nieuwe grondwet. Hij zag het op deze manier helemaal niet meer zitten om Koning te worden! Toen zijn vader stopte, werd Willem III met tegenzin gekroond. Zijn grillige, opvliegende karakter zorgde voor veel ruzies met de ministers en hij kreeg de bijnaam 'Koning Gorilla'. Toen hij ontevreden was over de uitslag van de verkiezingen, wilde hij zelfs het hele parlement ontslaan. Maar gelukkig kon dat niet meer zomaar. De rechters van de Hoge Raad besloten ook dat hij niet meer in zijn eentje wetten mocht maken, zonder toestemming van het parlement. Willem III was de laatste Nederlandse Koning die zijn best deed om meer macht te krijgen.

Afbeelding: door Nicolaas Pieneman, publiek domein (bron: commons.wikimedia.org)